

Muovijätteen liittyvää juridiikka

Jenni Hunnako
Ympäristöjuristi

Yleisesti muovijätteilistä

Mitä tehdä jätteelle?

” Kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava seuraavaa etusijajärjestystä: Ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan on ensisijaisesti valmistettava jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsitteltävä.

Toiminnanharjoittajan, jonka tuotannossa syntyy jätettä tai joka ammattimaisesti kerää taikka ammatti- tai laitospäisesti käsittelee jätettä, ja 48 §:ssä tarkoitetun tuottajan sekä muun jätehuoltoon osallistuvan **ammattimaisen toimijan on noudatettava etusijajärjestystä sitovana velvoitteena siten, että saavutetaan kokonaisuutena arvioiden lain tarkoituksen kannalta paras tulos.** Arvioinnissa otetaan huomioon tuotteen ja **jätteen elinkaaren aikaiset vaikutukset, ympäristönsuojelun varovaisuus- ja huolellisuusperiaate sekä toiminnanharjoittajan tekniset ja taloudelliset edellytykset noudattaa etusijajärjestystä.”**

- Jätelaki 8 §

Eli siis mitä pitää tehdä?

1. Vähentää jätteen syntymistä
2. Uudelleenkäyttö
3. Kierrätys
4. Muu hyödynnys
5. Loppukäsittely

Maataloustuottajan on noudatettava tätä järjestystä mahdollisuuksiensa mukaan.

Maatalouden muovijäte käytännössä

Taajama-alueella tai asema- tai yleiskaavoitetulla palvelu-, matkailu- tai työpaikka-alueella sijaitsevalta kiinteistöltä:

Elinkeinoharjoittajan tulee järjestää erilliskeräys, jos jätettä kertyy viikossa:

- muuta biojätettä kuin puutarha- tai puistojätettä 10 kg viikossa
- muovipakkausjätettä 5 kg viikossa
- paperi- ja kartonkipakkausjätettä 5 kg viikossa
- lasipakkausjätettä 2 kg viikossa
- metallipakkausjätettä ja muuta pienikokoista metallijätettä yhteensä 2 kg viikossa

Taajama-alueen
ulkopuolella:
Jätelaki 8 §

Huom! Kunnat voivat asettaa omia tavoitteitaan erilliskeräykseen!

Muovijätteen hoitamatta jättäminen on rikos

48 luku ([21.4.1995/578](#))

Ympäristörikoksista

1 § ([24.8.2018/761](#))

Ympäristön turmeleminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) saattaa, päästää tai jättää ympäristöön esineen, ainetta, säteilyä tai muuta sellaista lain tai sen nojalla annetun säännöksen taikka yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti taikka ilman laissa edellytettyä lupaa tai lupaehtojen vastaisesti,

2) valmistaa, luovuttaa, kullittaa, kävttää, käsittelee tai säilvttää ainetta, valmistetta, seosta.

2 § ([30.12.2015/1683](#))

Törkeä ympäristön turmeleminen

Jos ympäristön turmelemisessa

1) ympäristölle tai terveydelle aiheutettu vahinko tai tällaisen vahingon vaara on erityisen suuri ottaen huomioon aiheutetun tai uhkaavan vahingon pitkäaikaisuus, laaja ulottuvuus tai muut seikat,

3 § ([19.12.2018/1167](#))

Ympäristörikkomus

Jos ympäristön turmeleminen, huomioon ottaen ympäristölle tai terveydelle aiheutetun vaaran tai vahingon vähäisyys taikka muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksentehtäjä on tuomittava *ympäristörikkomuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

29 luku - Rikok:
vastaan
30 luku - Elinke
31 luku - Ryöst
32 luku - Kätke
rahanpesurikok:
33 luku - Vääre
34 luku - Yleisv
34 a luku - Terr
35 luku - Vahini
36 luku - Petok
epärehellisyysde
37 luku - Maksu
38 luku - Tieto-
39 luku - Velalli

Tuottajavastuu

Tuottajavastuu juridisesti 1/2

” Tuottajan on järjestettävä markkinoille saattamiensa 48 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden jätehuolto sekä vastattava siitä aiheutuvista kustannuksista, jollei jäljempänä toisin säädetä.”

- Jätelaki 6 luku 46 §

Tuottajavastuu on yrityksen velvollisuus hoitaa toiminnastaan tulleet roskat jätehuoltoon. Koskee myös maahantuoja.

Tuottajavastuu juridisesti 2/2

Koskee tiettyjä tuotteita (Jätel 48 §):

1. Autojen tms renkaat
2. Autot
3. Sähkö- ja elektroniikkalaitteet
4. Paristot ja akut
5. Paperi ja paperituotteet
6. **Pakkaukset**
7. **Tietyt kertakäyttöiset muovituotteet**
(mm. juomamukit, kosteuspyyhkeet, ilmapallot, tupakkatuotteet)

Tuottajan pitää:

- **Rekisteröityä** tuottajaksi PirELYssä
- Huolehtia **jätehuollosta**
- Pitää **kirjanpitoa** tuottajavastuun piirissä olevista tuotteistaan
- Antaa tarvittaessa tietoa **viranomaistarkastuksiin**

TAI

Tuottaja voi liittyä tuottajayhteisöön, joka jäsenmaksua vastaan huolehtii jätehuollosta.

Muutokset pakkausten tuottajavastuussa

Ennen 2024:

Yritykset, joiden liikevaihto alle 1 milj eivät ole tuottajavastuullisia pakkausten osalta.

2024 alkaen:

Kaikki yritykset ovat tuottajavastuullisia pakkausten osalta

1. Pienille toimijoille **kevennetty kirjanpitomahdollisuus**
2. **Viljelijäpakkauspoikkeus**
3. **Palvelupakkauspoikkeus**
4. **Paalimuovipoikkeus**

Poikkeusten osalta pakkausten valmistaja tai maahantuoja on **tuottajavastuussa pakkauksesta**

Kiitos!